

მეგობარი

1990

შ ა ბ ა ტ ი

15

დემოკრატი

№150 (10387)

ფასი 8 კპ.

გაზეთი გამოდის 1990 წლის 1 მარტიდან

გზავნი საერთაშორისო - კოლიტიური გაზეთი

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესია

11 დეკემბრის გაიმართა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის მორიგი სხდომა. დღის წესრიგის მთავარი საკითხი იყო სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმება.

ამ საკითხზე მოხსენება გააკეთა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე დეპუტატმა ზვიად გამსახურდიამ.

კამათში მონაწილეობდნენ დეპუტატები ალექსანდრე ვარძელაშვილი, ალექსანდრე ქობულაშვილი, ავთანდილ მარგარი, ნოდარ ნათაძე, ლევანდო ტუხაშვილი, ანდრია აფაქიძე, ფოტი ჩიტლოვი, ვლადიმერ შირცხულავა, თეიმურაზ გვანცელაძე, ლევან ალექსიძე. დეპუტატების წინაშე გამოვიდა სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ქარების სამმართველოს უფროსის მოადგილე, გენერალ-მაიორი გენრიხ მაღიუშკინი.

სესიამ ერთხმად მიიღო კანონი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმების შესახებ. ამასთან დაკავშირებით მიღებულია აგრეთვე კანონი საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციაში ცვლილებათა შეტანის შესახებ (კანონი ქვეყნდება ჩვენი გაზეთის დღევანდელ ნომერში).

დეპუტატებმა განიხილეს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადების

წესის საკითხი, რაც მოახსენა სესიას საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე, ეროვნული უშიშროებისა და მართლწესრიგის მუდმივი კომისიის თავმჯდომარე დეპუტატმა ვაჟა ადამიამ. კამათში მონაწილეობდნენ დეპუტატები ნოდარ ნათაძე, მუქაშელა შანიძე, თეიმურაზ შვილი, რომან გოცირიძე, ნუგზარ მოლოდინაშვილი, საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი ჯონი ხეცურიანი.

უზენაესი საბჭომ მიიღო კანონი საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადების წესის შესახებ.

სესიამ მოიხილა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს კანონმდებლობისა და კანონიერების დაცვის მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის დეპუტატ ნუგზარ მოლოდინაშვილის ინფორმაცია და მიიღო კანონი საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციაში (ძირითადი კანონი) ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ.

სესიამ განიხილა საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოების არჩენების დანიშვნის საკითხი. განისაზღვრა ამ არჩენების მოწყობის თარიღი — 1991 წლის 8 მარტი. მიღებულია აგრეთვე დადგენილება ზოგიერთ საარჩევნო ოლქში საქართველოს რესპუბლიკის

უზენაესი საბჭოს დეპუტატთა ახალი არჩევნების დანიშვნის შესახებ.

უზენაესი საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება გაათავისუფლოს გ. დ. მგელაძე საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილის — რესპუბლიკის საზგარომრეწვის თავმჯდომარის მოვალეობისაგან.

განცხადებით და წინადადებით გამოვიდნენ დეპუტატები ნინო ჭავჭავაძე, ბიძინა დანაძე.

სარედაქციო კომისიის თავმჯდომარის დეპუტატ ამირან კალაძის წინადადებით სესიამ მიიღო გადაწყვეტილება საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატის №1 მოწმობა გამოიწეროს საქართველოს ეროვნული გმირის მერაბ კოსტავას სახელზე.

საბოლოო სიტყვა წარმოთქვა დეპუტატმა ზვიად გამსახურდიამ, რომელმაც საქართველოს მოსახლეობას მოუწოდა ახლანდელ რთულ სიტუაციაში დაიცვას სიმშვიდე, ხელი შეუწყოს მდგომარეობის სტაბილიზაციას და საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცებას, ყველაფერი იღონოს სესიის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის.

ამით საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის მორიგმა სხდომამ მუშაობა დაამთავრა. ს. „საქართველო“.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმების შესახებ

სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი სეპარატისტული ძალების ცდილობით ე. წ. „სამხრეთ ოსეთის საბჭოთა რესპუბლიკის“ შექმნით მოახდინონ სახელმწიფო ხელისუფლების უზურპაცია, ხელისუფლების საკუთრების რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობა ჩამოაშორეს საქართველოს მისი ისტორიული, განუყოფელი ნაწილი, რაც აშკარად ეწინააღმდეგება არა მარტო საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციას, არამედ თვით სსრ კავშირის კონსტიტუციას და საერთაშორისო სამართლის ელემენტარულ ნორმებს.

მიუხედავად საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლების ემაღლეა ორგანოების არაერთი გაფრთხილებისა, აღკვეთილურ ავტონომიური ოლქის თვითმარქვია ხელისუფლების უკანონო მოქმედებანი, ოლქში 9 დეკემბრის მარცხ ჩატარდა ე. წ. „სამხრეთ ოსეთის საბჭოთა რესპუბლიკის“ უმჯდომესი საბჭოს არჩევნები, რითაც საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიულ მთლიანობას რეალური საფრთხე შეექმნა.

იმის გათვალისწინებით, რომ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი 1922 წელს შეიქმნა ამ რეგიონში მცხოვრები მკვიდრი ქართველი მოსახლეობის ნების უგულვებელყოფით და სრულიად საქართველოს ინტერესების საზ-

იანოდ, რაც აბრკოლებს დადასტურდა ოლქის არსებობის მანძილზე, აგრეთვე იმის გამო, რომ ოს ხალხს საბჭოთა კავშირში გააჩნია საკუთარი სახელმწიფოებრიობა დავის ისტორიულ ტერიტორიაზე — ჩრდილოეთ ოსეთში და რომ საქართველოს რესპუბლიკაში მცხოვრები ოსი მოსახლეობის მხოლოდ მცირე ნაწილი ცხოვრობს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ფარგლებში, სადაც მას აქვს და მომავალშიც ექნება კულტურული ავტონომიის ყველა უფლება, საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 104-ე მუხლის მე-3 და მე-11 პუნქტების შესაბამისად საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო აღდგენს:

1. გაუქმდეს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი.
2. გაუქმდეს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო დეპუტატთა საბჭო, მისი აღმასრულებელი და განმარტებელი ორგანო — აღმასრულებელი კომიტეტი და ოლქის სხვა სახელმწიფო ორგანოები.
3. ძალადაკარგულად ჩაითვალოს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სახალხო კომისიისათვის საბჭოს 1922 წლის 20 აპრილის №2 დეკრეტი „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის მოწყობის

შესახებ“ და საქართველოს სსრ 1980 წლის 12 ნოემბრის კანონი „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის შესახებ“.

4. დადასტურდეს საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოების მიერ აღდგენილი გადაწყვეტილებები სეპარატისტული ძალების მიერ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სამხრეთ ოსეთის საბჭოთა რესპუბლიკად გარდაქმნის ანტიკონსტიტუციურობის შესახებ.

ცნობილ იქნეს ბათილად და იურიდიული ძალის არმქონედ ე. წ. „სამხრეთ ოსეთის საბჭოთა რესპუბლიკის“ უმაღლესი საბჭოს 1990 წლის 9 დეკემბრის არჩევნები და მისი შედეგები.

5. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს კანონმდებლობისა და კანონიერების დაცვის კომისიამ წარმოადგინოს წინადადებანი საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციასა და სხვა საკანონმდებლო აქტებში ცვლილებათა შეტანის თაობაზე.

6. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ:

— საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წარმომადგენლის წინადადებანი ყოფილი სამხრეთ

ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობის შესახებ;

— განახორციელოს კანონით გათვალისწინებული ზომები ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე საზოგადოებრივი წესრიგის დასამყარებლად, თვითმარქვია ხელისუფლებისა და მმართველობის ორგანოების უფუნქციონირების აღსაკვეთად;

— შეესაბამოს მთავრობის გადაწყვეტილებები ამ კანონს.

7. საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურამ განიხილოს და გადაწყვიტოს იმ პირთა პასუხისმგებლობის საკითხი, რომლებიც სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქში არ დაემორჩილნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოების გადაწყვეტილებებს, უხეშად დაარღვიეს კონსტიტუციით დადგენილი არჩევნების ჩატარების წესები, ხელყვეს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობა, და ბოროტად გამოიყენეს თანამდებობის პირთათვის კანონით მინიჭებული უფლებები და რწმუნებები.

8. კანონი ძალაში შედის მიღებისთანავე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ზ. გამსახურდია.

თბილისი, 1990 წლის 11 დეკემბერი.

საქართველოს უზენაესი საბჭოს დამოუკიდებელი კავშირში

გაიმართა საქართველოს უზენაესი საბჭოს დამოუკიდებელი კავშირის სამდივნოს სხდომა, რომელმაც იმსჯელა საქართველოში შექმნილი მძიმე მდგომარეობის შესახებ. აღინიშნა, რომ რესპუბლიკაში დღეს გამოდის მრავალი გაზეთი და ყურნალი. მათი რედაქციები ხელმძღვანელობენ თავისუფალი პრესის პრინციპებით, რაც ნათლად არის გამოხატული ახალ წესდებაში.

საინფორმაციო საშუალებათა თავისუფლება სრულებითაც არ ნიშნავს, რომ ყველას, ვინც კი მოინდომებს, აქვს უფლება ჩაეროს მათ მუშაობაში. ყოველ გაზეთს, ყურნალს, რადიოს თუ ტელევიზიას უნდა ჰქონდეს თავისი გამოკვეთილი პოზიცია, რომელსაც ახორციელებს სარედაქციო კოლექტივი და მისი ხელმძღვანელობა.

სამდივნოს მიაჩნია, რომ ნებისმიერი დიქტატი საინფორმაციო საშუალებების მიმართ ყოველგვარი შეზღუდვაა.

ს. „საქართველო“.

ს ა ვ ა რ მ ი: გზა საზოგადოებრივი მომსახურებისათვის

ბევრი რამ ახლებურად

ს ა მ ა რ თ ა ვ ი

მედიკალიზაციის ბევრი ახალი განვითარება არ სჭირდება იმას, თუ როდენ უჩვეულო სირთულეებს განიცდიან დღეს სამედიკალიზაციო ორგანიზაციები. მართლაც ახალი სტრუქტურები, სრულ სამედიკალიზაციო ანგარიშზე გადასვლის პროცესი სრულიად ახლებური აზროვნებას, მიდგომებს მოითხოვს. წინ გვიდევს: საზოგადოებრივი, რომელიც უპიკურად მკაცრ გამოცდას

უწყობს ნებისმიერი ღონის სპეციალისტის, ყველაფერი დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად სწრაფად ავსებენ ახლოს წარმოების მართვის ახალ მექანიზმებს, მინიმალური დანაკარგებით გამოვალთ შექმნილი ურთულესი მდგომარეობიდან.

საწარმოს ამჟამინდელ მდგომარეობაზე და სიძნელეებიდან თავის დაღწევის გზებზე აი, რა გვთხოვს საკონსერვო ქარხნის მთავარმა ინჟინერმა ბ. ძირიამ:

— პირველ რიგში გვინდა რეალური საწარმოს დღევანდელი მოდერნიზაციის გეგმის შესრულების სფეროში, რაიმე სიახლეები თუ იკვეთება თვით წარმოების დაგეგმვის მხრივ.

— წარმოებაში მუშაობის საკუთარი გამოცდილება მაქვს იმის უფლება, რომ აღვნიშნოთ შემდეგი: ცენტრალიზებული დაგეგმვის პრინციპი არ უნდა გავიგოთ დიდი ხნის დონეზე. ჭკვიანობით, ამ ეტაპზე გარკვეულწილად სახელმწიფო შეკვეთის მოთხოვნების უგულებელყოფა არასწორად მიმაჩნია. საწარმოებისათვის უფლებების მაქსიმალურად მინიჭება ან გაზოგადება ზემოაღნიშნულ დამარცხდომიერებელი მექანიზმების არსებობას. წინააღმდეგ შემთხვევაში უდაოდ შეგვექმნება

დისბალანსი წარმოებასა და მოხმარებას შორის. რადიკალური რეფორმების ქაშა ყველაზე მეტად თავს გავსვენებს ნედლეულითა და დამხმარე მასალებით მომარაგების საკითხი. ამ რთულ პრობლემას კვანძის გახსნაში ყველაზე რეალური გზად გვჩანს პერიოდული პირდაპირი პარტნიორობის ძებნა, ამ მხრივ გარკვეული ნაბიჯები გადაიდგა. ხელშეკრულებები დადებული გვაქვს მინის ტარის მოწოდებაზე, რაც უდაოდ გააადვილებს მომავალი წლის სამედიკალიზაციო საქმიანობას. მაგრამ ასე არ იქმნის ნედლეულით მომარაგებაზე, რომელიც დღემდე რჩება აქტიულის ქუსლად წარმოებისათვის. ალბათ დადგა დრო საზოგადოებრივი და ინდივიდუალური სექტორიდან წარმოებაში შუამავალი რგოლის

გარეშე, უშუალოდ მიიღოს მისთვის სასურველი ნედლეული. ეს მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ქარხნის ფინანსური მდგომარეობის გაჯანსაღებას. გარდა ამისა, ნედლეულის მოწოდებელთან პირდაპირი ანგარიშსწორება საშუალებას მოგვცემს ჩვენთვის და ჩამომარაგებისათვის ხელსაყრელი ურთიერთობა დავამყაროთ. ასეთ დროს, ბუნებრივია საწარმოს პრეროგატივად იქცევა ის, თუ რა პროდუქტია გადამუშავდეს ადგილზე და რა გადამამუშავების რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ. ეს გვეხსნება ქარხნის შემდგომი ექსპორტული ფუნქციონირების გაჯანსაღება.

— რას გვთავაზობთ ქარხნის მართვის მართლმართრი ბაზისა და სოციალური სფეროს მდგომარეობაზე, დასასრული პოზიტიური ძრავები, რა თქმა

უნდა წარმოუდგენილია აღნიშნული მომენტების მომხმარებლის გარეშე.

— სამწუხაროდ, 1984 წელს დაწყებული ქარხნის კაპიტალური რეკონსტრუქციის სამუშაოები კუს ნაბიჯებით მიდის. 1987 წლის მესამე კვარტალში დამთავრების ნაცვლად დღეის მდგომარეობით რჩება 600 ათასი მანეთის შესასრულებელი სამუშაოები. გასაცარია ისიც, რომ ქარხნის რეკონსტრუქციის პროექტში იმთავითვე არ იყო ჩადებული მაღალმწარმოებლური, მოდერნიზებული ტექნოლოგიური ხაზების დამონტაჟება. ამიტომ იძულებული გავხდით საკუთარი სახსრებით შეგვეძინა ზოგიერთი აუცილებელი მანქანა-დანადგარი. ყოველივე ეს ქარხნის ფინანსურ მდგომარეობას მძიმედ დააწვა. ამდენად ჩვენს წინაშე მომავალ სამედიკალიზაციო წელს დგება ამოცანა: რაღაც არ უნდა დაგვიტყდეს ქარხნის ავანპოქმედოთ სრული საწარმოო სიმძლავრეებით.

რაც შეეხება სოციალური პირობების გაუმჯობესებას, ამ მხრივ ხელშეწყობები ძვრები ისახება. მომავალი წლისთვის საექსპლოატაციოდ გადაეცემა 42—მინიანი საცხოვრებელი სახლი. რეკონსტრუქციის დამთავრებასთან ერთად საკარმოლად გაუმჯობესდება მშრომელთა სამუშაო და საყოფაცხოვრებო პირობები.

ახალი წლის მიზნაზე

ზუგდიდის პურპროდუქტების კომბინატის (დირექტორი ვ. გულორდავა) კოლექტივს მიმდინარე წლის 11 თვის დავალება ათი სახიდან შესრულებული აქვს. რვა სახეში.

კომბინატმა გეგმიური 5150,4 ათასი მანეთის სასაქონლო პროდუქტის ნაცვლად გამოუშვა 5308,3 ათასი მანეთის პროდუქტი, რეალიზაციის დავალება შესრულებულია— 103,1 პროცენტით, მოწოდებისა— 100,1 პროცენტით, სახალხო მომხმარებლის საქონლის გამოშვება— 103,1, მოგებისა 104,7 პროცენტით.

გამოშვებულია ხორბლის ფქვილი 28.100 ტონა, გეგმა კი 27261 ტონას ითვალისწინებდა. მთ შორის პირველი ხარისხის ფქვილის გამოშვების გეგმა შესრულებულია 103,6 პროცენტით, მეორე ხარისხისა 99,6 პროცენტით, სულ მიღებული და გადამამუშავებულია 37.685 ტონა ხორბალი, ნაცვლად 36375 ტონისა. ქატოს გამოშვების დავალება შესრულებულია 98 პროცენტით, მანანის ბურღულის 287,5 პროცენტით.

კომბინატში დატულია სანიტ-ჰიგიენური პირობები. შრომატევადი სამუშაოების მექანიზაციის დანერგვაში შემსუბუქებულია ხელით შრომა. ახალი წლის მიჯნაზე ახალ ამოცანებს ისახავს კომბინატის კოლექტივი.

ფიქრები ალზრდის თემაზე

ჩემი აზრით, მასწავლებელმა უნდა მიანიშნოს მოსწავლეს, რომ მასზე კვირის და ბრძენია. მოსწავლესთან უნდა გვირგვინდეს დიდი რაოდენობის ტოლი ტოლად. მოზარდში უნდა დავინახოთ პიროვნება და არა „სამუშაო ძალა“.

ილად ფორმირება უნდა დაგეგმონ ქართული ენისთვის ღრმა განცდაზე. რაინდის ინსტიტუტის, ბაზა-ბაზური ადამიანების შეერყვნელ ბალანსზე. თანამედროვე სკოლა მაქსიმალურად უნდა გამოიყენოს თავისი დროზე შესაბამისი წარმოდგენა.

ასეთი ფაქტის მოწმე ვარ. ტრადიციულ, მტკვრში წაიქცა მოხუცი. და პირველი, ვინც მიუტოვა მას და ადგომაში წაიქცა, ათი-თორმეტობდ წლის ბიჭუნა იყო. ეს იყო საოცრად ამაღლებული წუთი, როცა ბავშვი დაუფრთხვებლად, ინსტიტუტ-

აფიშირება არ არის საჭირო

მიზანშეწონილად არ მიგვაჩნია ზვევების დიდგვრცეობა ძნელად და იოლად აღსაზრდელობად. ეს ქმნის ანტაგონიზმს მოსწავლეებს შორის, შემდეგ მასწავლებელსა და მოსწავლეს შორის. ზემოქმედების მექანიზმები უნდა იყოს უხილავი და არა აფიშირება.

სამწუხაროდ, ზოგჯერ საქალსო კოტაბი ცივი და გულგრილი ხდება. და ამას იწვევს ორივე მხარის ინდიფერენტობა. მოზარდებსა და მასწავლებელს შორის ფაქტობრივად სულიერი კონტაქტი არ მყარდება. საბუნებრივად თავის თავში ჩაქტილი სემყარო, რომელმაც თითქმის ერთმანეთთან აღარაფერი აქვს საერთო. ეს არის გლახისგან მასწავლებლის გაუცხოება, რაც უდიდესი ნაკლია სასწავლო პროცესისა.

დღევანდელი ეროვნული სკოლა აქცენტს უნდა აკეთებდეს ზღაპიანური ღირსების, ზნეობის მატარებელზე. და ამ მხრივ თანამედროვეობის უნებ მასალას უნდა შექმნდეს უპირველეს ყოვლის უმდიდრეს ქართულ ლიტერატურაში, ისტორიულ ანალებში მოზარდების ცნობიერების კეთ-

ლი და ახლა დაბრუნებული უდიდესი მადლა—რელიგიის ისტორიის სწავლება. ამ მხრივ მხოლოდ პირველ ნაბიჯებს ვდგამთ. საჭიროა უფრო წინ გავაჭა ქრისტიანული მსოფლმხედველობით ახალი თაობის აღზრდის საქმეში. აღმამიანთა სულიერი გაუმჯობესების პროცესში საუბედროდ ეგრეთწოდებულმა საბჭოთა სკოლამაც შეიტანა ღრმის წილი. მთელი თაობები იზრდებოდა მკრებელურ კლასობრივ ანტაგონიზმის, პავლე მოროზოვის მისაზიბი ხატის პროპაგანდით. ახლა ყოველი საათის დაყენება დანაშაულია. გადაჭრით უნდა ამოვიტოვოთ საღმრთლო არსენალიდან იმდაგვარი ანტიმედიაციური კლიშეები.

გვინდა სიყვითის გულმოწყალების, თანამოების მარცვლები ჩავთვსოთ მოსწავლეთა სულში მოვიმარკვოთ ხელთუქმნელი ძეგლი—ბიბლია და ვახიაროთ მის სიბრძნესა და მადლს ახალი თაობა. მაგრამ ვახიაროთ არა ზეოლარულად, პატენიზმისაგან, არამედ ცოცხალ ლტერატურული, თუ ისტორიული მაგალითებით.

რად შეიძლება გულმოწყალების ლეიფი სიმი. იმ წუთში ზეიმობდა არამხოლოდ აღმამიანური ზნეობა, ზუნების მიერ გენერატური კოლის სახით ჩაღებული მისი არსებობა, არამედ მისი აღმზრდელი პედაგოგი.

ერთერთ საცენარო პრობლემად სკოლა უნდა დაისახოს ბავშვების ცნობიერებაში თვით ცნება „დემოკრატიის“ სწორად ჩანერგვა. უდიდესი ტაქტიკა და დავიკრებებით უნდა ვაჩვენებთ მათ კამათის, დისკუსიის კულტურის ჩვევებს. არ შეიძლება მარტო კონკრეტული საგნის ჩარჩოებში ჩავტოვოთ ნორმის შინაგანი სამყარო, ათასნაირი კითხვით, შეუცნობელი საგნით დამუხტული. ასეთი თვითმზოლაცია დღევანდელმა სსსკოლო კონცეფციამ აბსოლუტურად უნდა გამოიცილოს. პირიქით, ჩვენს გარშემო მიმდინარე მდგომარე მოვლენების აღქმაში მასწავლებელიც უნდა შეეშველოს ახალგაზრდას. ამიტომაც აქვს გადამწყვეტი მნიშვნელობა თვით მასწავლებლის ფენომენს, მის ფართო ერუდიციას, პოლიტიკურ თვალსაწიერს, პედაგოგიურ აღდოს.

ს. ცხინდია.

სოფლის მეურნეობის პროექტები—ხალხის საქმიანობაში (აგროსამრეწველო გაერთიანების მუშაობა თათბირზე)

პრესაში გამოქვეყნდა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის ზ. ბაშისა-ხუროდის მიმართვა: „საქართველოს რესპუბლიკის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო და რაიონული საბჭოების, მრგვალი მაგიდის ადგილობრივ ორგანიზაციებს, დეპუტატთა რაიონულ კომისიებს—რომლის განხილვას მიეძღვნა ზუგდიდის აგროსამრეწველო გაერთიანებაში გამართული თათბირი.“

აღნიშნულ საკითხზე ინფორმაციით გამოვიდა აგროსამრეწველო გაერთიანების თავმჯდომარე მ. დემურია.

რაიონის სოფლის მეურნეობის კერძოდ მეცხოველეობის დარგის მუშაობაში, თქვა მან, — მხარე უნდა აუბან საქართველოში დღეს არსებულ მდგომარეობას. რძისა და რძის პროდუქტების მწვერე დეფიციტი სხვა გარემოებებთან ერთად გამოწვეულია იმით, რომ რაიონებში, მათ შორის ზუგდიდშიც არ ასრულებდნენ მთავრობის დავალებას ნატურალური რძის ნედლეულის საწარმოებაში. ჩაბარების შესახებ ამასთან შეინიშნებოდა განრიგის გარეშე პროდუქციის გაცემის ტენდენცია, რასაც მთავრობამ შეუახებია მისცა. როგორც საბოტაჟს პარალელურად და ზედის-უფლების მიმართ.

საკითხის ირგვლივ გაიმართა კამათი, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, მრგვალი მაგიდის ადგილობრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა, სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს ზემოქმედებით მუშაობაში,

საქმიანობებში.

ამასთან თათბირზე გამოიკვეთა ზოგიერთი მტკივნეული საკითხები, რაც ხელს უშლის მეცხოველეობის დარგის შემდგომ განვითარებას. მისი პროდუქტიულობის ზრდას, კერძოდ: კოლხეთის დაბლობზე ათვისებულ ფართობებზე ჭირნახულის აღების საქმეში ადგილობრივი მოსახლეობის მიერ შექმნილმა დაბრკოლებებმა და სხვა ფაქტორებმა, საფრთხის წინაშე დააყენეს საზოგადოებრივი პირუტყვის ნორმალურად გამოშვების საქმე.

თათბირზე საკითხის ირგვლივ გამართულ კამათში მონაწილეობა მიიღეს: კორცელის კოლმეურნეობის გამგეობის თავმჯდომარე მ. შ. ბაბიშვილი, საკვებწარმოების სამსახურის უფროსმა ბ. მიმინაძემ, გრიგოლის კოლმეურნეობის გამგეობის თავმჯდომარე მ. შ. შორთაძემ, ჩიხის აგროსამრეწველო კომბინატის დირექტორმა ლ. შირინაშვილმა, მრგვალი მაგიდის ბლოკის წარმომადგენლებმა ბ. ჩხეიძემ, თ. შენგელიძემ, თ. ჩახიძემ. რაიონის აღმასკომის თავმჯდომარე ი. კუბლაძემ, აგროსამრეწველო გაერთიანების თავმჯდომარის მოადგილემ მ. შირინაშვილმა, და სხვებმა.

თათბირის მონაწილეებმა აღუთქვეს ხალხის ნდობის მადლით არჩეულ პარლამენტს, რომ რაიონის სოფლის მეურნეობის მუშაობაში მთელ თავიანთ ძალას, ენერგიას და გულისხმევას მოახმარნენ მეცხოველეობის პროდუქტების დამზადების სახელმწიფო გეგმა-დაავლების უზრუნველყოფის საქმეს.

გაზეთ „მდიში“ 1990 წლის 28 ნოემბრის ნომერი გამოქვეყნდა ბათონ ა. არანაიას წერილი „ფართო გზა გაეხსნა სპეკულაციას“, რომელსაც წამდვარებული აქვს გაზეთის სარედაქციო ფოსტის მოკლე მიმოხილვა, ხოლო წერილის ბოლოს დართულია რედაქციის მიმართული აუცილებლად მივიჩნიეთ ჩვენი მოსაზრება გამოგვეთქვა ამ მასალის მიმართ, მასალისა, რომელიც არაკომპეტენტურია თავიდან ბოლომდე.

ბათონ ა. არანაიას წერილი ქალაქის საკულტურო ბაზარში მომხდარი დარბევების ფაქტის შეფასებით იწყება. თუ რამე დარბევების ორგანიზატორებს „შოქალაქეთა დიდმა ნაწილმა... აქტიურად დაუბოძა მხარი“. ეს ხომ წმინდა წყლის სიძრუეა, როგორ, ისე წერილობრივად დატყუებული ჩვენი საზოგადოება, რომ მისი დიდი ნაწილი დარბევას უჭერს მხარს, რა სახის დარბევაც არ უნდა იყოს ის? მაგრამ ეს მხარდაჭერა ბათონ ანტონის სტირდება საკუთარი პოზიციის განსაზღვრებად, რომელიც გაკვირვებით აქვს გატყუებული— „ან რატომ არ დაუბრუნდა“-ო, ბათონ ანტონ, რადგან თქვენი წერილი სპეკულაციის ეხება გაუზიარებლად უნდა შეგახსენოთ, რომ სწორედ საკუთარი პოზიციის „შოქალაქეთა დიდი ნაწილის“ პოზიციად გამოცხადება სპეკულაცია და ის უფრო დასაძრავია, რომ საზოგადოება უზენაესად გამოიყვანა. და ბოლოს, გახსოვთ, აღბათ, ქართული ანდრია: „სურვი შეპურის გამოაცხადებენ და მ შურის ზედ

დაამატო“. ბათონ ანტონი სამართლიანად შენიშნავს, რომ ბაზარში სოფლის მეურნეობის პროდუქტებზე აღმინისტრაციული წესით ფასების დაწესება არასწორია (საკვირველი კია, კაცი დარბევას ამართლებდნენ და აღმინისტრაციულ მეთოდებზე უარს ამბობდნენ). მაგრამ თურმე

სამრეწველო საქონელზე ასეთ ნაირად ფასების დაწესება აუცილებელია. კი მაგრამ შე, კი კაცო, სოფლის მეურნე თუ უნდა იყოს თავისუფალი აღმინისტრაციისგან, მრეწველმა ან კომერსანტმა რა დაგიშავს? თუ, რასან თქვენ სოფელში ცხოვრობთ, გაწუბოთ რომ ასე იყოს?

ბათონ ანტონი თურმე „კომერციული ვაჭრობის“ წინააღმდეგი არაა. მაგრამ ისევ გვატყუებს: ჭერ-ერთი, თუ ფასების „დამწესებელი და მარეგულირებელი“ როგორც უნდა ისე დააწესებს და დარეგულირებს ფასებს, მაშინ ეს რაღა კომერცია იქნება? მეორე, რატომ აიგივებთ, ბათონ ანტონ, „კომერციულ ვაჭრობას“ და სპეკულაციას? ეს ან არაკომპეტენტურობა ან უფრო უარესი— დემაგოგია.

წერილის მთლიან განხილვას არ შევუდგებით, რადგან მისი დიდ ნაწილი, უბრალოდ, ფაქტების კონსტატაციითაა შემო-

ფარგლული. მაგრამ არ შეიძლება ბათონ ანტონს და მის თანამოაზრეებს არ შევახსენოთ, რომ დროა სიტყვა „სპეკულაცია“ ჩვენს ყოველდღიურებაში, აზროვნებაში შეცვალოთ სიტყვა „კომერცია“ ან გავაიგივოთ მათი შინაარსი, ან კიდევ სპეკულაცია კომერციის უფრო მარტივ ფორმად მი-

გავატყუოთ ისედაც სიღუჭირმდრ მიხული ხალხი? პირდაპირ სასაცილოა, კომერსანტს ან ბიზნესმენს აუკრძალო საქონლის დეფიციტით სარგებლობა. ამის გარდა, დეფიციტს ფასის შეზღუდვა კი არ დაფარავს, არამედ გაზრდის. რაც შეეხება მორალურ უფლებას, ეკონომიკა მორალური კოდე-

ნორმალური ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარებას, დაწესებული ვართ, რომ კომერციული ქსელი საბაზრო ეკონომიკის ერთ-ერთი უმდიდრესი მოტივაციური შექანიშია.

მოკლედ შევჩერდეთ საჩრდილო ფოსტის მიმოხილვაზე. თურმე სარედაქციო ფოსტის ანალიზიდან ირკვევა, რომ კომერციულ მაღაზიებში... „სიძვირის მიუხედავად გაუყიდავი არაფერი რჩება“. მაგრამ ვინ არის შეიღველი? თურმე ეს ის ხალხია, ვინც უზომოდ აღრევებს ფულს. კომერციულმა მაღაზიებმა, როგორც ჩანს, არ შეიძლება რაიმე სიკეთე შოუტანონ მშრომელ ხალხს. კომენტარი აქ შედგება. ეს ხომ წმინდა წყლის დემაგოგია.

ბოლოს რედაქციის (და არა მარტო, რედაქციის) ყურადღება გვიქცია მთელი ერთ ასეთ საკითხს. ცუდია მომწოდებული პროდუქტის შინაარსი გაურკვევლობა, მაგრამ უარესია თუ არაკომპეტენტურია სუბიექტის მსჯელობა ამ პროდუქტის ირგვლივ. რედაქცია ბევრად მოიგებდა, თუ ბათონ ა. არანაიას წერილს მიმოხილვისა და მიმართვის გარეშე გამოაქვეყნებდა. და კიდევ: დავანებოთ თავი სხვისი სახელით საკუთარი აზრის გამოთქმას; დროა, ამა თუ იმ პრობლემაზე საკუთარი პოზიციიდან ვთქვათ სიტყვები; ამასთან, შევეცადოთ ვიყოთ მაქსიმალურად კომპეტენტური იმ საკითხში, რომელსაც ვაშუქებთ.

ბ. ფიფია, სმედისის ზეგლის განყოფილების გამგე.

სპეკულაცია, კომერცია და... გაზეთ „მდიში“ რედაქცია

ვინაიით.

ზემოთ თქმული მთლიანად რედაქციისავე ეხება, რადგან რედაქციას მიაჩნია, რომ მოქალაქე არანაია სწორად სვამს საკითხს. თუმცა მასთან ცალკე უნდა გავსწოროთ ანგარიში. პირველ რიგში ვუპასუხოთ კითხვას, „თუ რა აუცილებლობით არის ნაკარნახევი ყოველ ფეხის გადადგმულ კომერციული მაღაზიების გახსნა ჩვენს ქალაქსა და რაიონში?“ პატ. რედაქცია, კომერციული მაღაზია არის აუცილებელი ელემენტი საბაზრო ეკონომიკისა (რომლის საქმესაღიღებლად თქვენ რამდენიმე მოწინავე სტატიას კი გამოაქვეყნეთ) და იმისთვის არის კომერციული მაღაზიების „ყოველ ფეხის გადადგმულ“ გახსნა აუცილებელი, რომ მათ შეძლონ ბაზრის ფასების რეგულირება.

შემდეგ კითხვა რედაქციისა ასეთია: „გაქვს თუ არა მორალური უფლება გისარგებლოთ ქვეყანაში შექმნილი სამრეწველო საქონლის დეფიციტით და

სიით კი არ რეგულირდება, არამედ თავისი შინაგანი, საკმაოდ მკაცრი კანონებით. სიღუჭირმდრ კი, პატივცემული რედაქცია, ჩვენი ხალხი არ მისულა. რომ არ იყიდებოდა მაღალ ფასად საქონელი, მისი ფასი აუცილებლად დაიწევდა. ესეც ბაზრის კანონია. სხვა საქმეა ყველასთვის რომ არაა მისაწვდომი კომერციულ მაღაზიებში არსებული საქონელი. უნდა მივიჩნიოთ იმას, რომ თანდათან ეს პრობლემა შერბილდება, თუმცა ბოლომდე არასდროს არ გადაწყდება. როგორ ფიქრობთ, მაღალ განვითარებულ ქვეყნებში ყველა ყველაფრის ყიდვას ახერხებს?

ახლა იმაზე, თუ „ვინ შეუწყობს კომერციული მაღაზიების გახსნას“... კომერციული მაღაზიები გაიხსნა და ისწვება კანონმდებლობის სრული დაცვით, ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომების გადაწყვეტილებათა საფუძველზე. რაც შეეხება ხელშეწყობას, ეს ხდება იმისათვის, რომ სტიმული მიეცეს

სპეკულაციის ინტერვიუ

ზამთარი მაინც ზამთარი... მაღლობა ღმერთს, ზამთრის კვლობაზე ამინდს ჭრჭეროვით ვერ დავებუდებით. მაგრამ ზამთარი მაინც ზამთარია და დღე-ღამეზე შეიძლება კლანდები გამოჩინოს სუსხისა თუ თოვლის სახით, რისთვისაც ამოვიღოთ მზად უნდა იყოს თბოსამსახურები. არაა კი მზად?—ამ დასვლა საპირბოროტო კითხვებით მივმართეთ ქალაქის საბინაო-კომუნალური მეურნეობის განყოფილების მთავარ ინჟინერს რაზმ ბეილიას.

—ბათონ რეზო, რითი თბება ქალაქი და, საერთოდ, არის თუ არა მზად ქსელი თბობის სეზონისათვის?

—ქალაქის საწარმო-დაწესებულებების, ორგანიზაციების, კომუნალური საცხოვრებელი სახლების 70 პროცენტი თერმული წყლით თბება, ხოლო დანარჩენი—ინდივიდუალური საცხოვრების მეშვეობით. ასეთი საქმეები ქალაქში ოცდაათია. ყველა ისინი ამ ზაფხულს შეკეთდა. დღესდღეობით შემოტანილი გაქვს 440 ტონა თბვაიდი საწვავი, 300 ტონამდე მყარი ნახშირი, რაც 25-28 დღის მარაგია. რაც შეეხება საშეშე მერქანს, ჩვენ ის ვერ მოვიმარაგეთ. სატყეო მეურნეობის მიწები...

წალავს ქალაქის რესპუბლიკურ საავადმყოფოში დამატებით დამონტაჟდა 2 ახალი ქვაბი. ახლა იქ ოთხი ქვაბი იმუშავებენ და მათ სისტემაში ჩაირთვება კოლხეთის ქუჩაზე მდებარე მრავალსართულიანი საცხოვრებელი სახლები, სულ—250 ბინა, აგრეთვე გა-

ვანო იქნა 350 გრადცენტრი ბალი თბობისა. შეგატოქსელი გასწვლია და ძირითადად მზადაა ცხელი წყლის მისაღებად.

—დაახლოებით ის სამსახური, რომლის უშუალო კომპეტენციაში შედის ქალაქის თბო-უზრუნველყოფა.

—თქვენი შეკითხვა კორექტის საკითხებს. კერძოდ, ქალაქის გათბობის საქმეს დღეს ერთი კი არა სამი სხვადასხვა ორგანიზაცია ემსახურება: თბომეურნეობის საექსპლუატაციო კანტორა, სახლმშენებლო და გეოთერმული წყლების სამმართველო. თბომეურნეობის კომპეტენციაში შედის საქმეები მეურნეობის მოწესრიგება და მისი გამართული ექსპლუატაცია, სახლმშენებლობის მოვალეობა აწარმოოს შეგასწავლისა და საქმედან შენობა-ნაგებობამდე თბობის კაპიტალური შეკეთება, ხოლო გეოთერმის სამმართველო ვალდებულია უზრუნველყოს წყლის მიწოდების სტაბილურობა.

—გამოდის, რომ ქალაქის გა-

თბობის საკითხი, შეიძლება ითქვას, „სამი ძიძის“ ხელშია. როგორ ფიქრობთ, კარგია ეს თუ ცუდი?

—ყოველ შემთხვევაში, ნორმალურ მდგომარეობას ვერ ვუწოდებ. აუცილებელია გათბობის საქმეს თავიდან ბოლომდე ერთი ორგანიზაცია განაგებდეს, ანუ ერთი „პატრონი“ ღვალოს. მხოლოდ ასეთ შემთხვევაში აუცილებლად თავიდან ნებისით თუ უნებლიე გაუგებრობებს, მაგნე სამსახურებრივ გამოქვას, „ეს მე არ მეხება“ პრაქტიკას და ა. შ. სანამ ეს არ მოწესრიგდება—ქალაქში გათბობის საკითხის ნორმალუზება წარმოუდგენელია. არის სხვა პრობლემებიც. კერძოდ, რესპუბლიკის კომუნალური მეურნეობის სამინისტროდან მომარაგება, თქვენის ნულის ტოლია. ხელს გვიშლის ელექტროენერგიის ხშირი გამორთვები, ძაბვის ვარდნა...

—და ბოლოს ერთი კონკრეტული შეკითხვა: როდის ჩაირთვება ქალაქის გათბობა?

—თბობის სეზონი 19 ნოემბერს შევიდა ძალაში. კარგი ამინდის, ბუნებრივი სითბოს გამო თბოქსელი არ ჩავერთავს. 15 დეკემბრისთვის ჩაერთავთ. ყველა ღონეს ვიხმარებთ, რომ ზეგლიდელ მშრომელებს სითბო არ მოაკლდეთ. ესაუბრა ჯამბულ ბრატანს.

სიკეთე მოეტანოს

არც ისე დიდი დროა, რაც ჩვენს უბანში გაიხსნა ახალი საბავშვო ბაღი (გამგე ნანი ქირია). გულდაშვადებით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ პატარები ნამდვილად საიმედო ადგილას გვემულება, ბაღის კოლეტიური უანგაროდ ზრუნავს ჩვენს შვილებსა და შეილიშვილებზე, ყველა ერთნაირად ყურადღებით ირჩება—პედაგოგები, მომვლელი, მზარეული თუ დამლაგებელი.

საბავშვო ბაღს ჭრჭეროვით არა აქვს სათანადო ტექნიკური ბაზა, კარგი იქნება თუ შესაბამისი სამსახურები იზრუნებნენ მისი გაუმჯობესებისათვის.

ახლოვდება ახალი წელი. ვისურვებდით, ახალ 1991 წელს განახლებად მოეტანოს ბაღის კოლეტივისათვის, სიკეთე და მშვიდობა მთელი საქართველოსათვის.

ბ. გვაბია, ი. გვილაშა.

სიკეთე მოეტანოს

ამ დღეებში ჩატარდა ქალაქის საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამმართველოს პირველი პარტიული ორგანიზაციის დია კრება. კრების მონაწილეთა ხმის უმრავლესობით გადაწყდა გაუქმდეს სკკ პირველადი პარტიული ორგანიზაცია, პარტიის რიგები დატოვეს პარტიუროს მდივანმა თამაზ ტყემელაშვილმა, მოადგილემ ვაჟა კიტამ და სხვებმა.

მიმდინარეობს დეპარტიზაცია

ამ დღეებში ჩატარდა ქალაქის საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამმართველოს პირველი პარტიული ორგანიზაციის დია კრება. კრების მონაწილეთა ხმის უმრავლესობით გადაწყდა გაუქმდეს სკკ პირველადი პარტიული ორგანიზაცია, პარტიის რიგები დატოვეს პარტიუროს მდივანმა თამაზ ტყემელაშვილმა, მოადგილემ ვაჟა კიტამ და სხვებმა.

ზუგდიდის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო და რაიონული საბჭოს აღმასკომები იუწყებიან საქართველოს რესპუბლიკის სახალხო არტიის ლეი დიმიტრის ქმ შედინს ბარ-დაცვალებას.

ლ. დ. ზედიას დამარბლავი კომისიისგან.

ა. წ. 15 დეკემბრის 14 საათზე ცხდარი დასვენებული იქნება შ. დიდიანის სახელობის სახლმშენებლო თეატრის შენობაში. გამოსვენება 15 საათზე, დაკრძალვა 18 საათზე, ქალაქის სასაფლაოზე.

Doc. №3241